

mer fra dem, at det har Udfigt til at vinde Tilslutning i det andet Thing, er jo Noget, som beror paa de Herrer selv, og som vi ikke kunne have den mindste Smule Indflydelse paa fra vor Side.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Claußen): Jeg skal strax gjøre nogle Bemærkninger til de Indvendinger, Lovforslaget har mødt. Allerførst maa jeg dog sige et Par Ord til det ærede Medlem for Næstved (Veth), som gjentaagende beklagede sig over — i alt Fald forstod jeg det saaledes — at han ikke var bleven taget med paa Raad ved den forandrede Affattelse, Lovforslaget har faaet. Jeg skal sige, at vi Forslagsstillere selvfølgelig ogsaa meget beklagede at maatte undvære det ærede Medlems værdifulde Raadgivning, men han var tilfældigvis ikke til Stede, skjøndt vi søgte ham, og da vi gjerne vilde have Lovforslaget fremmet, henvendte vi os til hans Medforslagsstiller (D. Christensen), tog ham med paa Raad, og han var enig med os i, at naar man skulde kunne vente sig dette Lovforslag fremmet, maatte det helst ske derved, at det affattedes saaledes, som det nu er sket. Dette til det ærede Medlem som en Undskyldning for, at han er forbigaaet. Vi vilde selvfølgelig, som jeg har sagt, have sat megen Pris paa hans værdifulde Bistand i det lille Udvalg, som Forslagsstillerne have nedsat til at gennemgaa Lovforslaget. Jeg skal dernæst lige overfor det ærede Medlem, der sidst talte, og som paapegede Forskjellen mellem det fra vor Side i Fjor fremsatte Forslag og dette, gjøre opmærksom paa, at selv om man her havde sluttet sig til Forslaget fra i Fjor, og det var gaaet igjennem, vilde det egentlig ikke kunne have faaet nogen væsentlig Betydning for Husmandstanden her i Landet. Hvad der er det Væsentlige ved dette Lovforslag, og hvad der jo ogsaa fik det ærede Medlems Anerkendelse, er jo egentlig nærmest det, at Husmanden herved faaer Udfigt til en fast Besiddelse af sin Jordlod paa længere Aaremaal, og derved kan bringe den op til at give et betydelig større Udbytte, hvad der vil være til Fordel ikke alene for Husmanden selv, men ogsaa for Samfundet i Almindelighed. Det er nemlig klart, at jo rigeligere alle Landets Velstandskilder kunne komme til at flyde, desto større Fordel er det for os Allesammen. Naar en Mand søger Bestjæftigelse ved Dyrkingen af sin egen Jord, og hans Tid saa maasse bliver fuldstændig optaget deraf, bliver der derved gjort Plads for Andre, derved ville altsaa Mange flere faae Arbeide. De større Indtægter, han indvinder ved sit Arbeide, be-

virke igjen, at der ogsaa kommer større Indtægter paa andre Hænder, og jeg kan maasse derved faae, hvad jeg har til Gode hos ham, eller gjøre ham en Tjeneste og faae den bestalt. Den Krone, som han faaer mere, vandrer saa over paa andre Hænder og betaler saaledes mange Gange mere end 1 Kr., der ligger hen, egentlig er værd. Naar man tænker sig, hvad der kan kjøbes for 1 Kr., naar den gaar fra Haand til Haand i en længere Aarrække, vil man se, at det er næsten en urimelig Masse Ting. Jo mere vi derfor kunne faae Indtægterne i Landet til at flyde, desto større Fordel er det for os Allesammen, og det er navnlig Tanken med dette Lovforslag, at gjøre det muligt for Husmanden at drage Alt det ud af sin Jord, som det er muligt for ham at drage ud deraf. Det ærede Medlem, der talte først i Dag, gjorde opmærksom paa, at den Stemning der var oppe — det maatte man ikke glemme — gif ud paa at skaffe Husmændene mere Eiendomsjord. Ja, det er rigtigt, det er Noget, vi maa tilstræbe, men det er ogsaa et vanskeligt Maal at naa, og det har ikke kunnet lykkes hidtil, skjønt det er et Spørgsmaal, der har været oppe i mange Aar, og som der er arbeidet for. Hvad der ligger nærmest for, er at afhjælpe de sieblikkelige Mangler ved Tilstanden i Landet, og det har man troet at kunne gjøre her, men derfor vil man ikke opgive det Maal, der maa være Endemaalet, nemlig at skaffe Jorden i Eie til den, der dyrker den; fri Jord i fri Mand's Haand, som det ærede Medlem udtrykte sig. Han fandt dog ogsaa, at det neppe var rigtigt, at Opsiggelsesretten for Leierne var taget bort, og deri har han faaet Tilslutning hos det ærede Medlem fra Næstved, men desom man ønsker at faae Lovforslaget bragt igjennem og faae det stillet saaledes, at den, der dyrker en Huslod eller et andet mindre Jordstykke, skal kunne blive Herre over Dyrkingen i et vist Aaremaal, maa vi virkelig stille ham lige med Eieren. Saaledes er det i vor Fæstelovgivning, man kan jo ikke løbe fra den Gaard eller det Hus, man har taget i Fæste; man skal opfylde sine Fæsteforpligtelser. Saaledes ogsaa med Leieforpligtelsen, naar man har leiet hel- eller halvvaarsvis, man kan ikke saaledes uden videre løbe fra sin Leie. Det er ganske sikkert, at der kan komme saadanne Forhold til Stede, hvor en Leier kan se en anden og mere frugtbringende Udvei for sig end det Leiemaal, han har indgaaet; men det Samme kan jo hændes for Eieren, han kan ogsaa ønske at faae frie Hænder over det Stykke Jord, han har leiet ud paa